

Data przesłania tekstu: 2 X 2017 r.

Data przyjęcia tekstu do druku: 16 X 2017 r.

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/AKZ.2017.008>

AGNIESZKA FILIPEK

(Archiwum Narodowe w Krakowie, Oddział w Nowym Sączu)
afilipek@ank.gov.pl

II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA ARCHIWISTÓW I HISTORYKÓW „EDUCARE NECESSE EST...”

Warszawa, 6–7 VI 2017 r.

W dniach 6–7 VI 2017 r., w siedzibach: Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (MSCDN) w Warszawie oraz Archiwum Państwowego w Warszawie, odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków „Educare necesse est...”. Organizatorami wydarzenia byli: MSCDN w Warszawie, Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie, AP w Warszawie, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych w Warszawie oraz Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego. Patronat honorowy nad konferencją objęła dr hab. Jolanta Choińska-Mika, prof. UW, Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia Uniwersytetu Warszawskiego.

Wystąpienia prelegentów podzielono na cztery panele tematyczne: zmiany w edukacji historycznej w kontekście reformy strukturalnej i programowej, pogłębienie wiedzy w zakresie przygotowania projektów wystawienniczych i wydawniczych, omówienie metod pracy przydatnych w działaniach edukacyjnych realizowanych w archiwach oraz źródła archiwalne dokumentujące polskie drogi do niepodległości (II poł. XIX–XX w.) w pracy edukacyjnej. Każdy panel był moderowany, a po jego zakończeniu organizatorzy zapewnili czas na dyskusję.

Pierwszy panel tematyczny moderowała prof. UW dr hab. Alicja Kulecka z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Jego tematyka koncentrowała się wokół nauczania historii w szkołach. Uczestnicy konferencji wysłuchali następujących wystąpień: „Założenia programowe nauczania historii

w szkole podstawowej” Piotra Jaworskiego, współautora „Podstawy programowej kształcenia ogólnego – historia – szkoła podstawowa”, „Rola narracji w kształtowaniu umiejętności krytycznego odbioru informacji” dr hab. Katarzyny Błachowskiej z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, „Projektowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela historii w świetle reformy programowej” dr Teresy Stachurskiej-Maj z MSCDN, „Treści historyczne w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej w nowej podstawie programowej” Mirosława Pleskota i Agnieszki Staszewskiej-Mieszek, również z MSCDN, „Źródła do nauczania historii regionalnej na przykładzie Lubelszczyzny” Antoniny Telickiej-Boneckiej z Zespołu Szkół nr 1 w Lublinie, „Warsztat badawczy nauczyciela historii” Przemysława Lewandowskiego ze Społecznej Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 100 STO w Warszawie, „*I Warszawa nie zawiodła. W 90. Rocznicę Bitwy Warszawskiej* i komiks *Koniec lata 1939* jako propozycja archiwalnych pomocy edukacyjnych” dr Violetty Urbaniak z AP w Warszawie, „Teksty źródłowe w nauczaniu historii z perspektywy nauczyciela” Daniela Siemińskiego z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Zespołu Szkół Publicznych nr 1 w Żyrardowie, Zespół Szkół Publicznych nr 3 w Żyrardowie oraz Niepublicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Tartaku Brzózki, „Szukaj w archiwach jako źródło archiwalne” Marianny Otmianowskiej i Katarzyny Zajkowskiej z Narodowego Archiwum Cyfrowego..

Moderatorem kolejnego panelu tematycznego była Magdalena Mołczanowska z Instytutu Pamięci Narodowej. W obszarze zagadnienia przygotowania projektów wystawienniczych i wydawniczych wygłoszono następujące prelekcje: „Wydawnictwa od kuchni” Krzysztofa Gawrychowskiego z Wydawnictwa OFI, „Wystawy od kuchni” Małgorzaty Zdancewicz ze Studia MASZ, „Wystawy w archiwach w XXI w. – ewolucja czy rewolucja?” dr Agnieszki Rosy z Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, „Wystawy wirtualne archiwów państwowych (wybrane zagadnienia)” Huberta Mazura z Archiwum Państwowego w Kielcach, „Przygotowywanie wystaw w Archiwum Państwowym w Toruniu” dr. Dariusza Chyły z AP w Toruniu, „Doświadczenia z realizacji projektów wystawienniczych finansowanych z funduszy europejskich” Marty Jaszczyńskiej z AP w Warszawie, „*Niepokorni zapomniani NSZZ Solidarność 1980–1981* jako przykład wieloaspektowego projektu edukacyjnego dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych” Jolanty Karpowicz z I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi im. B. Limanowskiego w Warszawie.

W trzecim panelu tematycznym, moderowanym przez dr T. Stachurską-Maj, omawiano metodykę pracy w obszarze edukacji archiwalnej. Wysłuchano niżej

wymienionych wystąpień: „Co zrobić, jeśli do materiałów archiwalnych nikt nie załączył pytań? O pięknej sztuce zadawania pytań na zajęciach z historii” Aleksandra Pawlickiego ze Szkoły Edukacji Uniwersytetu Warszawskiego i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz II Społecznego Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Międzynarodowymi w Warszawie, „Działalność edukacyjna i popularyzacja w archiwach brytyjskich na przykładzie kampanii *Explore Your Archive*” dr. Roberta Stępnia z Zakładu Archiwistyki Nauk Pomocniczych Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, „Mit archiwalnego fartucha. Formy popularyzacji wiedzy o Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej” Agaty Dawidowicz-Stan z Instytutu Pamięci Narodowej, „Archiwa społeczne a edukacja archiwalna” Zbigniewa Króla z Archiwum Akt Nowych, „Konkurs edukacyjny *Z rodzinnego archiwum* od pomysłu do realizacji” Anny Dziatczyk z Archiwum Państwowego we Wrocławiu, „*Cudze chwalicie... swoje poznajcie...* czyli o działalności popularyzacyjno-edukacyjnej Oddziałowego Archiwum IPN w Białymstoku” Sylwii Wilczewskiej i Jolanty Brzozowskiej z Oddziałowego Archiwum IPN w Białymstoku, „Projekt edukacyjny Gra Sądecka – konkurs wieloetapowy z elementami gry miejskiej – metodyka pracy” Agnieszki Filipek z Archiwum Narodowego w Krakowie, „Film jako forma działań edukacyjnych” dr. Tomasza Matuszaka z Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, „Możliwości wykorzystania technologii informatycznych w edukacji warsztatowej prowadzonej przez archiwa” Hadriana Ciechanowskiego z AP w Toruniu, „Współpracować – ale z kim i jak? Z doświadczeń łowickiego Oddziału Archiwum Państwowego w Warszawie” Marka Wojtyłaka z AP w Warszawie i „Archiwa oczami dziennikarzy – kilka uwag na podstawie badania ankietowego” Katarzyny Wysoczyńskiej z AAN.

Czwarty panel tematyczny, moderowany przez dr V. Urbaniak, obejmował zagadnienia związane z wykorzystaniem źródeł archiwalnych w pracy edukacyjnej, dokumentujących polskie drogi do niepodległości. W obrębie tego modułu wysłuchano prelekcji: „Idea niepodległości a zasób archiwów polskich i projekty edukacyjne” prof. UW dr hab. A. Kuleckiej, „Człowiek, bohater, legenda – Tadeusz Kościuszko w świetle materiałów archiwalnych przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie” Urszuli Kacperczyk z AGAD, „Źródła do dziejów powstania styczniowego w zasobie AGAD oraz przedsięwzięcia archiwum w zakresie organizacji obchodów rocznicowych związanych z wybuchem powstania” Doroty Lewandowskiej z AGAD, „Drogi do niepodległości – archiwalia z zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi i sposoby ich wykorzystania” Adama Lajdenfrost z AP w Łodzi, „Józef Piłsudski, Legiony i Obóz Piłsudczykowski w dokumentach Archiwum IPN – udostępnianie do celów naukowo-

-badawczych i edukacyjnych” Pawła Czerniszewskiego i Żanety Chojnowskiej z Archiwum IPN, „Przykład wykorzystania w pracy edukacyjnej źródeł do dziejów Powstania Wielkopolskiego z zasobu Archiwum Państwowego w Poznaniu i jego Oddziału w Gnieźnie” Marka Szczepaniaka i Grażyny Tyrchan z AP w Poznaniu, „Fotografie Narodowego Archiwum Cyfrowego dotyczące odbudowy państwa polskiego po okresie zaborów” Piotra Niedzieli z NAC, „Poznański Czerwiec 1956. Źródła archiwalne jako ważny element edukacji szkolnej i akademickiej” dr. hab. Rafała Reczka z IPN Oddział w Poznaniu, „Czyn niepodległościowy w projektach edukacyjnych i popularyzatorskich Archiwum Akt Nowych” Mariusza Olczaka z AAN, „Druki ulotne z zasobu archiwalnego IPN jako źródła edukacji historycznej” Sylwii Kurzyp z Instytutu Pamięci Narodowej, „Korespondencja Jerzego Giedroycia oraz wydawnictwa Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte jako przykład źródła historycznego do badań dziejów Polski i Polaków w XX w.” Urszuli Grunwald z AP w Warszawie.

Podsumowując należy podkreślić, że konferencja była zorganizowana na wysokim poziomie merytorycznym. Poruszane tematy wywoływały liczne dyskusje na forum oraz w kularach. Wydaje się, że potrzeba spotkania dwóch środowisk edukacyjnych: pedagogów i archiwistów, jest niezwykle istotna. Pozwala na wybadanie wzajemnych potrzeb i relacji oraz podkreślenie wagi edukacyjnej funkcji archiwów, jako regionalnych ośrodków kulturotwórczych.